

Hälso- och sjukvårdsavdelningen
Suzana Lundholm
E-post suzana.lundholm@regionuppsala.se

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar gällande SOU 2023:10 Tandvårdens stöd till våldsutsatta patienter

Sammanfattning

Region Uppsala instämmer delvis i utredningens förslag gällande tandvårdens stöd till våldsutsatta. Region Uppsala ställer sig positiv till att utredningen har försökt kartlägga dessa patienter och instämmer i att stödet till denna grupp ska förstärkas.

Utredningens bedömning

Region Uppsala är i huvudsak positiva till utredningens förslag att tandvården omfattas av samma skyldigheter som övrig hälso- och sjukvård. Region Uppsala ställer sig positiv till att denna fråga utreds ytterligare, då kunskapsläget är lågt och utbildningsinsatser kommer att behövas inom tandvårdsprofessionerna. Region Uppsala önskar ytterligare utredning gällande vad detta kan innebära och önskar en tydlighet gällande tandvårdens skyldigheter.

Region Uppsala ställer sig i huvudsak positiv till att tandvården ska ges möjligheter att ta del av de statliga stimulansmedel som genom överenskommelser mellan regeringen och Sveriges Kommuner och regioner men vill lämna den synpunkten att de statliga stimulansmedel som tandvården ges möjlighet att ta del av initialt öronmärks till tandvården.

Region Uppsala har inga invändningar mot utredningens förslag till möjligheter att dokumentera tecken på våldsutsatthet på andra delar av kroppen, men utbildningsinsatser kommer att behövas. Den ökade administrativa insatsen måste vidare utredas gällande, tidsåtgång för den kliniska personalen, ändringar i journalsystem gällande säkerhet, dokumentationsmallar och andra delar.

Region Uppsala har inga invändningar till att frågor om våldsutsatthet ställs till samtliga patienter som en del i anamnestagning. Möjlighet till samverkan ska kunna underlättas för tandvårdspersonal där kontaktvägar till andra myndigheter och hälso- och sjukvården ska underlättas så mycket som möjligt. Det blir lättare att ställa frågan om våldsutsatthet om möjligheten att hjälpa patienten vidare blir så enkel som möjligt. Region Uppsala ställer sig frågande till att frågan ska ställas direkt

till alla patienter, oavsett ålder, då det kan öka ett barns utsatthet om frågan ställs direkt. Gällande barn finns lagkrav att orosanmäla.

Region Uppsala har inga invändningar till att utbildning, fortbildning och kompetensutveckling ska prioriteras. Det är en förutsättning att utbildning sker, då kunskapsnivån idag är låg. Region Uppsala ser att det finns flera delar inom detta område där kompetenshöjning behöver ske. Kompetensutveckling är nyckeln till efterlevnad av eventuell ny lagstiftning.

Region Uppsala har inga invändningar till att direkta kontaktvägar till övrig hälso- och sjukvård, socialtjänst, polis och frivilligorganisationer. Att underlätta samverkan möjliggör för den våldsutsatta patienten att lättare få vård och hjälp. För att tandvården ska kunna samverka med andra parter, gemensamma vårdflöden skapas och implementeras, kan även andra lagar än de som har med tandvård att göra, behöva ses över.

Utredningens förslag. Tandvård till våldsutsatta ska erbjudas till hälso- och sjukvårdsavgift

Region Uppsala är i huvudsak positiva till att våldsutsatta som har behov av särskilda tandvårdsinsatser för orofacial skada till direkt följd av våld ingår i led i sjukdomsbehandling. Då insatsen är i direkt följd och under begränsad tid kan dessa patienter höra hemma som ett i led i sjukdomsbehandling. Dock är det av vikt att regionerna får tydlig vägledning och gränsdragning för att möjliggöra en jämlik behandling av dessa patienter nationellt.

Region Uppsala instämmer inte i utredningens förslag att inkludera behandling av orofacial skada när övervägande skäl talar för att skadan orsakats av att patientens utsatts för våld ska tillhöra Led i sjukdomsbehandling. Inom led i sjukdomsbehandling behandlas patienter under kort tid för akuta tillstånd där oftast medicinska professionen initierat kontakt med tandvården. Att inkludera patienter som exempelvis inte kunnat sköta sin munhygien under en längre tid på grund av våldsutsatthet och fått orala sjukdomar av det, är svårt att bedöma, både för vårdgivaren och regionens bedömningstakt. Att i ett enskilt fall bedöma patientens munhälsa i relation till psykiskt lidande skulle ge upphov till svåra ställningstaganden. En annan tillfällig lösning utfärdad av läkare/psykolog eller socialtjänst som kan gälla under en begränsad tid, skulle möjligen kunna vara en bättre lösning.

Finansieringskrav, kostnadsberäkningar och övriga konsekvenser

Region Uppsala instämmer inte i utredningens förslag att Socialstyrelsen ska ges i uppdrag att endast efter 2 år följa upp hur bestämmelserna efterföljs, utan att flera uppföljningar ska göras för att utvärdera tillämpningen, då det kan ta ett flertal år efter ikraftträdandet att få ut informationen om stödet till tandvården, hälso- och sjukvården, socialtjänsten och patienterna. Efterlevnad behöver följas upp och redovisas för att underlätta en jämlik tandvård.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Region Uppsala instämmer inte i utredningens förslag att författningsändringarna ska träda i kraft 1 juli 2024. Författningsändringarna kommer kräva ändring av de befintliga regelverk och anvisningar som tandvården använder vid provningar till regionen. För snabb handläggning riskerar att medföra en ojämlikhet i landet hur dessa patienter bedöms och att väntade föreskrifter inte kommer hinna beaktas. Föreskrifterna ska vara tydliga, med gränsdragningar för vilka patienter som kan komma att tillhöra detta stöd.

För Region Uppsala

Emilie Orring
Ordföranden

Johan von Knorring
Regiondirektören